

Psaní velkých a malých písmen

Velká písmena se píší:

- vždy na počátku věty (+ po dvojtečce uvozující přímou řeč) – *Zítra odjíždíme do Bratislavy.*

Zeptal se ho: „Co tomu říkáte?“

- při projevech úcty v dopisech (2. os. sg. a pl. - zdravím Tě/Tebe, Vás, Tvůj, Vy, Vám, Vaší, Vaši aj.

- na začátku věty vložené do jiné věty jako přímá řeč, citát, heslo apod.

Říkal si Co můžeš udělat dnes, nenechávej na zítřek.

Známý je Masarykův výrok Myslet bolí.

- na začátku vlastních jmen – *Petr, Eva* + rozdíl Máchův kraj X máchovský styl (viz adjektiva)

JMÉNA OSOB

Podtrhni písmena, která je nutno změnit na velká:

karel čtvrtý, dynastie lucemburků, habsburská dynastie, mistr jan hus, vyšebrodský mistr, mistr z roku 1452, indián, eskymák, jezuita, mimozemšťan, nečech, marxista, zasloužilý sokol, člen sokola, marťan, hanák, polabský slovan, americký čech, jihomoravan, východoevropan, učitel národů, otec vlasti, severoevropanka, slovan, slovanské kmeny, matka boží, duch svatý, pták ohnivák, maková panenka, motýl emanuel, ferda mravenec, vincent van gogh, leonardo dicaprio, jean de la fontaine, leonardo da vinci, papež, svatý otec, svatá trojice, svatá anna, brňan, pražané a táborité, martinova kniha, picassova guernica, picassovský styl, rozum a štěstí (pohádkové bytosti)

Ve které z vět je psaní označeného výrazu s velkým písmenem správné?

- a) Mnoho Židů nepřežilo holocaust.
- b) O svátcích se Židé scházejí v synagoze.

- a) Křesťané učí o trojjedinosti Boha.
- b) Pohané přinášeli Bohům oběti.

- a) Petici podepsali jen Malostranští.
- b) Petici podepsali jen Malostranští občané.

ZEMĚPISNÁ A HVĚZDÁŘSKÁ JMÉNA

Hvězdářská jména:

Podtrhni písmena, která je nutno změnit na velká:

mars, jupiter, sluneční soustava, orion, souhvězdí velké medvědice, znamení raka, rok kohouta

Ve které z vět je psaní označeného výrazu s velkým písmenem správné?

- a) Najednou se Slunce schovalo za mraky a začalo pršet.
- b) Pozorovali jsme zatmění Slunce.

- a) Jednou z planet sluneční soustavy je Země.
- b) V celé Zemi byla vyhlášena válka.
- c) Vyskočil z loďky na Zem.

- a) Seděli jsme na lavičce a dívali se, jak Měsíc pomalu pluje za mraky.
- b) Kosmonauti přistáli na Měsíci.

Podtrhni písmena, která je nutno změnit na velká:

Světadíly, země, území

evropa, chodsko, haná, blízký východ, dálný východ, ohňová země, jižní karolina, starý svět, nový svět, pobaltí, povlataví, pošumaví, podkrkonoší, blanensko, teplicko, orlickoústecko, záalpi, jižní korea, jižní čechy, jižní evropa, latinská amerika, vyspělý západ, země severu, divoký západ, středomoří, zámoří, horní povltaví, francouzská riviéra, jižní amerika

Vodstva, hory, pohoří, ostrovy a další útvary zemského povrchu

orlické hory, hrubý jeseník, hory novohradské, českomoravská vysočina, propast macocha, ostrov svaté heleny, mys dobré naděje, balkánský poloostrov, poloostrov apeninský, havajské ostrovy, julské alpy, francouzské alpy, vysoké tatry, velká studená dolina, malá studená dolina, severní ledový oceán, velký pařezitý rybník, prachovské skály, liptovské hole, lysá hora, špičák u tanvaldu, hornomoravský úval, třeboňská pánev, boka kotorská, suezský průplav, moře jaderské, punkevní jeskyně, jeskyně balcarka, moravský kras, vodopády viktoriiny, niagarské vodopády

Obce, města, městské části, sídliště

uherské hradiště, kostelec nad černými lesy, rychnov nad kněžnou, hora svatého šebestiána, nové město na moravě, město olomouc, statutární město plzeň, obec jimramov, čtvrť bílá hora, bílá hora, městská část brno-líšeň, městská část praha 11, brno – královo pole, městský obvod plzeň 3, praha 6 – ruzyně, sídliště antala staška, jižní město, sídliště jižní město, malá strana, tylova čtvrť

výjimka: Město Albrechtice, Město Touškov, Město Libavá

Ulice, třídy, nábřeží, mosty, zahrady, aleje, kolonády, stanice, nádraží apod.

náměstí míru, zastávka náměstí svobody, k rybníčku, třída kapitána jaroše, náměstí krále Jiřího z poděbrad, zahrada na valech, most legií, alej svobody, náměstí mezi zahrádkami, nábřeží kapitána Jaroše, velká hradební (ulice), ulice českých exulantů, staroměstské náměstí, dálnice D1, brněnská dálnice, silnice E55, nádraží praha-smíchov

Ve kterých z vět je psaní označeného výrazu s velkým písmenem správné?

- a) Hlavní město Jižní Afriky je Kapské Město.
- b) Bydlel někde v Jižní Africe, nevím přesně ve které zemi.

- a) V Černé Hoře se vaří dobré pivo.
- b) Černá Hora v Krkonoších je vysoká 1299 m.
- c) O prázdninách pojedeme do Chorvatska a Černé Hory.

- a) Konečně jsme se ubytovali v Černém Dole.
- b) Naskytl se nám ohromný pohled na hluboký Černý Důl.

- a) Před námi se objevilo Hlavní město Praha.
- b) Jedním z krajů je Hlavní město Praha.

Podtrhni písmena, která je nutno změnit na velká:

NÁZVY STÁTŮ, KRAJŮ, OKRESŮ, REGIONŮ apod.

slovenská republika, pobřeží slonoviny, spolková republika německo, republika francouzská, spojené království velké británie a severního irska, spojené státy americké, království dánské, dánské království

olomoucký kraj, kraj královéhradecký, jihočeský kraj, kraj jihočeský (*X odlišovat od jihočeský kraj jako krajina v jižních Čechách*), okres kladno, kraj vysočina (*vhodné používat spojení kraj Vysočina pro odlišení od staršího názvu Českomoravská vysočina, zkráceně Vysočina, který označuje pohoří dnes terminologicky nazývané Českomoravská vrchovina*), okres praha-západ

markrabství moravské, moravské markrabství, království české, české království, velkomoravská říše, říše velkomoravská, franská (francká) říše, frýdlantské vévodství, opočenské panství, valdštejnské panství, středočeská župa, rakousko-uherská monarchie, řecké impérium, britské impérium, první republika, druhé císařství, protektorát čechy a morava

STAVBY A JEJICH ČÁSTI

Stavby považované za celonárodně významné:

Pražský hrad, Hrad, Staroměstská radnice (v Praze), Betlémská kaple, kaple Betlémská, Strahovský klášter, Sázavský klášter, Anežský klášter, Vladislavský sál, Valdštejnský sál, Španělský sál, Chrám sv. Víta X katedrála sv. Víta, Týnský chrám X chrám Panny Marie před Týnem

Dále vždy s velkým:

Obecní dům (v Praze), Bílý dům (ve Washingtonu), Lidový dům

pozor: Zelená hora, Kunětická hora – stavba pojmenovaná podle hory
Svatá Hora (v Příbrami) – jde i o název městské části

hrad buchlov, zámek hluboká, rozhledna barborka, zámek chlumecký nad cidlinou, zámek hrubá skála, náchodský zámek, chlumecký zámek, boskovický hrad, kaple sv. kříže, kostel sv. anny, chrám sv. jakuba, svatojakubský chrám, svatý jakub (jako označení chrámu či kostela), kaple ostatků, kostel nanebevzetí panny marie, kostel sv. rodiny, břevnovský klášter, svatojiřský klášter, františkánský klášter, valdštejnský palác, veletržní palác, průmyslový palác, palác kinských, müllerova vila, vila tugendhat, dům u černé matky boží (*odlišovat od Dům U Černé Matky B/boží jako název galerie*), dům u dvou slunců, pasáž černá růže, zrcadlový sál, velký sál rudolfína, rytířský sál valdštejnského paláce

INSTITUTE A ORGANIZACE

parlament české republiky, poslanecká sněmovna parlamentu české republiky, dolní sněmovna (ve Velké Británii), kongres (v USA), velvyslanectví slovenské republiky, slovenské velvyslanectví, česká ambasáda, vláda české republiky, prezident české republiky, úřad vlády, kancelář prezidenta republiky, ministerstvo dopravy ČR, magistrát hlavního města prahy, úřad městské části praha 13, jdeme na magistrát, parlament, nejvyšší soud ČR, policie ČR, česká policie, gymnázium benešov, základní škola čerčany, základní a mateřská škola těšany, gymnázium jana keplera v praze 6, karlova univerzita (v praze), masarykova univerzita (v brně), farní úřad jeseník, arcibiskupství brněnské, ostravská univerzita, vysoká škola ekonomická (v praze), učí na brněnské univerzitě, filozofická fakulta univerzity karlovy, fakultní nemocnice bulovka, fakultní nemocnice v motole, nemocnice na žižkově, nemocnice na františku s poliklinikou, divadlo ungel, vinohradské divadlo, divadlo na vinohradech, divadlo semafor, divadlo na zábradlí, divadlo bez zábradlí, římskokatolická církev

RESTAURACE, PENZION apod.

penzion michal, lékárna u madony, vinárna u tří zlatých hvězd, hotel u věže

VÝZNAMNÉ DOKUMENTY A DÍLA

dekret kutnohorský, kutnohorský dekret, zlatá bula sicilská, charta organizace spojených národů, listina základních práv a svobod, obchodní rejstřík, občanský průkaz, vysokoškolský zákon, zákon č. 112/2000 Sb., o obcích, písmo svaté, bible, starý zákon, bible kralická, kralická bible, rukopis královédvorský, královédvorský rukopis, korán, symfonie číslo 5, „osudová“

SVÁTKY, VÝZNAMNÉ DNY, DĚJINNÉ UDÁLOSTI, SOUTĚŽE

vánoce, nový rok, hromnice, květná neděle, svátek práce, den české státnosti, památka zesnulých, hod boží vánoční, boží hod vánoční, velká francouzská revoluce, třicetiletá válka, napoleonské války, květnová revoluce, válka severu proti jihu, mezinárodní hudební festival pražské jaro, šestnácté zimní olympijské hry, zimní olympijské hry, velká cena prahy